

Resultat från workshop på GISS seminarium om Svensk geoprocess, 2016-10-18

Drygt 60 personer i 10 grupper diskuterade kring nyttor, stödfunktioner och samverkansområden. Detta är en sammanställning av de synpunkter som lyftes fram.

Vilken är den största nyttan med att införa Svensk geoprocess i din organisation?

- Datautbyte både externt och internt
- Mindre systemleverantörsberoende
- Lättare att dela resurser mellan kommuner och att byta jobb
- Effektivare byggprocess som ger kortare tider och lägre kostnader
- Gemensamma upphandlingar underlättas
- Idag kommer dataleveranser från andra förvaltningar till geodataenheten i olika struktur och format. Ofta härrör data från upphandlingar utan klara krav på leveransernas form. Kommunerna i gruppen har heller inte någon intern tvärorganisation för att hantera samarbetsfrågor inom geodataområdet.
- En "standard" att hänvisa till skulle förenkla dialogen med de andra förvaltningarna och såklart underlätta ajourhållning av databasen. Det senare kanske skulle kunna hjälpa till att räkna hem investeringen att införa SGP.
- Svårare att få till hantering av t.ex. relationshandlingar.
- Alla aktörer, offentliga som privata, har nytta av enhetlighet. Man slipper lägga tid på att förstå data och specifikationer. Enhetliga referenssystem har hjälpt mycket.
- Om Svensk Geoprocess sätter upp tydliga mål/nivåer att mäta sitt införande emot kan det ge stöd för att få resurser och synliggöra geodataverksamheten. Mäta och jämföra fungerar som sporre och många vill vara duktiga och med i "digitaliseringen".
- Kvalitetssäkring av data, t ex följa en standard (mätanvisning)
- Tydlighet, processbeskrivningar tas fram
- Lättare att utveckla
- Samordningsvinster
- Upphandlingar
- Alla gör lika är en fördel. Om man byter leverantör är det en stor fördel att jobba mot specifikationer.
- Det spar mycket tid om vi kan utbyta data mellan varandra smidigare.
- Tydliga spelregler för konsulter. Enklare upphandling.
- Att data är jämförbara mot varandra är också av stor vikt.
- Enklare för ny personal
- Enklare för systemleverantörer
- Enklare för småskuttare
- Ekonomiska aspekter
- Minimera dubbel ajourhållning
- Bättre kommunikation med medborgare, konsulter och mellan organisationer
- Mindre nyckelpersonsberoende

- Tidsbesparing/kvalitetsökning vid konvertering av data
- Kompetenshöjning
- Kostnadsbesparing, t ex Telias insamling av data 25 milj/år för konvertering
- Enhetliga rutiner/processer, alla behöver inte uppfinna hjulet
- Ramverk för nyanställd
- Dokumentation ger ökad kvalitet
- Dokumentation vid upphandling
- AMA för kart och GIS
- Gemensam upphandling enligt specifikationer pressar priser
- Små kommuner har något att hålla sig mot -> samarbeta
- Systemleverantörer kan tjäna pengar på enhetlighet dokumenterad utveckling, spar tid
- Gruppen hade höga förväntningar på att mätningssanvisningarna skulle komma att bidra till förbättrade arbetsprocesser. En möjlighet att ensa arbetssätt, inte minst inom kommunen.
- Även databasutbyte såg vi framför oss skulle främjas med stöd av SvGP.
- Några såg framför sig hur det ska gå att styra (in-)leveranserna till mer strömlinjeformade flöden, i jämförelse med i dagsläget då formaten spretar väldigt med alla möjliga former av leveranser. Vad i SvGP som kan bidra till just detta diskuterades.
- Samverkan på den här nivån ligger i tiden och det är bra att det på ett konkret sätt bidrar till att bland annat benämningar ensas. Ställer krav på leverans och förhoppningen är att de blir användbara även när CAD-filer levereras. Perspektivet förskjuts mot hela livscykel för geodata och har bäring på det som man inte ens vet att det även är geodata.
- När det gäller 3D ser vi framför oss att SvGP, i alla fall i en ljus framtid, kommer att bidra till att kopplingen går ända tillbaka grunddatadatabasen så att ajouhållning på samtliga nivåer även får genomslag på alla relevanta nivåer.
- Gruppen valde att hoppa över fråga ett där uppfattning var att det redan finns bra beskrivet kring nyttoeffekterna att införa SGP
- Standardiserat sätt att se på objekt, en känd kvalité
- Ett dokument att hänvisa till och kunna använda som kravspecifikation vid exempelvis upphandlingar.

Vilket stöd tror du att ni kommer att behöva från Samverkan Svensk geoprocess?

- Konkreta exempel är det bästa stödet
- Rapporten från Nyköpingsprojektet
- Erfarenheter från andra
- Forum för att utbyta erfarenheter under resans gång
- Beskrivning av steg/nivåer för införande

- Gruppen tror att kommunerna kommer att behöva mycket stöd från projektet. T.ex. viktigt att någon snabbt avgör när det upptäcks tolkningsutrymme i DPS:erna och dokumenterar o kommunicerar detta.
- Formalisera en tidplan, nationell, regional, ex 2020, specificera delmål
- Bestäm en turordning i regionen- en gemensam färdriktning t ex byggnad, mätanvisning...
- Hjälp med paketering av projektidé för budget och resurser
- Definiera målet (LM), standarden så att vi vet när vi är där
- Glöm inte bort information till skolor/utbildningsplatser
- Ta fram en checklista för vilka aktiviteter som bör göras för att man ska kunna säga att man jobbar enligt Svensk geoprocess.
- Rekommendationer om vad man kan börja med.
- Vi vill få beskrivet hur data skickas mellan olika system enligt de utbytesformat som finns framtagna.
- Info material kommun internt
- Tätortskartan
- Anpassa egna mätanvisningar pga avnämarmarknad
- Infoträffar, uppföljning hur det går. Lars och Eva
- Hjälp med småskuttsfirmor. Info
- Vägledning, steg för steg
- Kommunbesök
- Förslag till utredning/examensarbete: Vad kostar geodatavätten i tid och pengar i stora infrastrukturprojekt?
- Lyfta frågan till en högre nivå i organisationen
- Få hjälp att motivera införandet till rätt personer
- Ta fram kostnads/nyttoanalys
- Kommunerna behöver hjälp att ställa upphandlingskrav enligt Svensk geoprocess.
- En smula oro för hur en förändring av befintliga mätningsanvisningar ska tas emot, liksom hur det påverkar nyligen framtagna Teknisk Handbok för de tekniska förvaltningarna.
- Man vill ha stöd för kravställning och uppföljning av ex v leverans av relationshandlingar och de geodatakomponenter som finns där. VA-sidan ställer dessutom krav på sitt eget sätt.
- Konstateras vidare att SvGP ställer krav på databasnivå, vilket påverkar systemleverantörerna i stor utsträckning. Fördelarna med enhetliga strukturer är dock lätta att se.
- Presentations-, informationsmaterial till våra chefer och politiker för att få ökade resurser att implementera SGP etappvis inom kommunen
- Personalförstärkningar i vissa fall
- Kompetensförstärkning, höjning i de allra flesta fall behövs
- Att SGP kopplar sina mål och budskap till den övergripande fråga "digitalisering" som förs inom alla verksamheter och organisationer
- Goda ex. behövs

- Lantmäteriet måste gå före och var mer aktiva att implementera SGP på olika sätt t.ex. BAL
- Kommunernas olika leverantörer måste involveras inte bara systemleverantörerna
- Stor skillnader kring förutsättningar, behov, prioriteringar etc. finns inom landet även på regional och länsnivå ibland också mellan två grankommuner
- Någon typ av validering med checklistor och nivåer behövs för att kunna ”mäta” när SGP är infört i olika delar, både hos kommuner, lantmäteriet och leverantörer
- En väl uppbyggd support är en avgörande del för att SGP ska lyckas långsiktigt
- Ett likande projekt som när länet gemensamt bytte referenssystem kan vara värt att diskutera i KSL; Geodataråd
- Vi bör i första hand underöka att driva SGP genom befintliga organisationer och forum
  - KSL;S Geodataråd
  - Södertörnsprojektet
  - Norrort
  - **Stockholm själva måste aktivt med**
- Gemensamma upphandlingar där SGP specifikationer tillämpas gemensamt och lika
- Kan vi inte rätt omgående gemensamt börja med ”mätanvisningar”?
- Ev. regionalat forum, ”nätverk SGP ABC ” frågan hur och på vilket sätt??
- Viktigt att få med systemleverantörer, och att de kanske ska kunna kvalitetssäkras genom en svensk geoprocess certifiering.
- Man vill stöd i form av stegvis övergång, exempelvis att börja med export av xml schema osv
- Dataproducenterna bör vara med och följa standarder
- Viktigt att ES-teamet finns och nyttjas, med och för Lantmäteriet och kommunerna

Kan vi länet hitta gemensamma arbetsformer för att på bästa sätt uppnå de nyttoeffekter som Svensk geoprocess identifierat?

- Ett forum för erfarenhetsutbyte behövs
- Kontakt och kravställning mot systemleverantörer kan göras gemensamt
- Frågan bör diskuteras i Södertörn och bland Norrortskommunerna. Dessutom bör den komma upp i KSL:s geodataråd, som har en organisation och finansiering för att hantera projekt
- Samarbetsformer, lära av varandra
- Definiera ett start-kit
- Ja, parallell till Södertörnsprojektet där antalet detaljtyper tenderat att svämma över. Central styrning är i detta fall en fördel!
- Länsträffar och leverantörsträffar känns relevant
- Gemensamma krav på konsulter och mätfirmor, vid samma tidpunkt.
- Södertörnsexemplet. informationsmodellen ger en standard i Stockholm
- Gästrikekommunerna enhetlig databas
- Gemensamma manér, kodtabeller, struktur, manualer, hjälptexter
- När det gäller samverkan är det viktigt att uppnå kritisk massa, såväl när det gäller kravställande gentemot leverantörer som när det gäller upphandlingsstöd samt erfarenhetsutbyte mellan användare. Seminarier två gånger om året, med goda exempel och nyheter, bedömdes vara en bra nivå. Bra om blandningen även fortsättningsvis kan vara kommuner, systemleverantörer och konsulter.

- Stockholmsområdet har det förspänt med bra etablerade plattformar för återkommande forum. Södertörnsamverkan, GIS Norrort, Kart och mät Norrort och KSL's Geodataråd, alla kan de (även fortsatt) tjäna som utgångspunkt för samverkan i olika former. Och så GISS förstås.

Fri diskussion med anknytning till Svensk geoprocess?

- Kan standarden bli en begränsning?
  - Man får lagra vilka data man vill – kravet är att man kan utbyta enligt specifikationen
- Hur mycket förändringar blir det i specifikationerna och hur snabbt – vad händer om man inte hinner med och/eller inte går i takt med övriga?
- Att Lantmäteriet implementerar SGP är avgörande för att få med kommunerna.
- Att implementera Mättningsanvisningarna i en kommun är det som verkar enklast att börja med. Men det kan bli svårigheter med redan inmätta objekt, som man inte vet hur de är mätta. T.ex. skulle läget enligt bygglov vs. lägeskontroll kunna diffa, även om läget s.a.s. är detsamma i verkligheten.
- Privata aktörer vill gärna bli mer involverade i arbetet med Svensk geoprocess.
- Geodataspecifikationerna måste utvecklas hela tiden så att de inte är inaktuella när de äntligen är införda
- Kommer Svensk geoprocess att utmytna i en gemensam informationsmodell?
- Kurs: Konsten att sälja GIS
- Chefsutbildning
- Examensarbeten
- Utbildningssäten
- Tema för ledningar saknas
- Hade en diskussion avseende i vilken utsträckning Södertörns gemensamma plattform för geodata litar med SvGP.
- Systemleverantörerna upplevdes vara positiva men det är kostsamt att bygga om från grunden, så utbytesmodeller lär vara modellen.